

Õiguskantsler

Teie 26.04.2015 nr

Meie 29.05.2015 nr 6-1/150594/1502444

**Vastus pöördumisele
Juhtimisõiguse peatamine elatise võla tõttu**

Austatud pöörduja

Küsisite oma avalduses, kas vastuvõetud seadus, mis lubab elatusraha mittemaksmisel peatada juhtimisõigust, on kooskõlas Eesti Vabariigi põhiseadusega, ning kas selline lahendus ei lähe vastuollu isikuvabaduse piiramisega.

Küsimuse püstitus ning juhtimisõiguse peatamisega kaasnevad võimalikud häirivad tagajärjed on mõistetavad, kuid praegusel ajahetkel ei saa väita, et selline lahendus on Põhiseadusega vastuolus.

Õiguskantsler tutvus juhtimisõiguse peatamise küsimusega elatise mittemaksmise tõttu juba seaduseelnõu ettevalmistamise käigus ja leidis,¹ et selle eesmärgi (lapse õigus saada oma vanemalt piisavat ülalpidamist) tuleb igati toetada. Lapse õigus ülalpidamist (sh elatist) saada on kaalukam kui vanema nn vaba eneseteostuse või ka heaolu kindlustavad õigused ja vabadused (harrastuspüügiõigus ja kutselise kalapüügi õigus; jahipidamisõigus; mootorsõiduki juhtimisõigus; relva käitlemise õigus; väikelaeva ja jeti juhtimisõigus). Tõepoolest kaasneb seeläbi vanema mitmete vabaduste piiramine, kuid see ei pruugi olla õigusvastane. Tasub teada, et kohus teeb oma otsuse iga juhtumi kõikide oluliste asjaolude pinnalt ning ei peata juhtimisõigust nt siis, kui see on vajalik tööülesannete täitmiseks või muul kaalukal põhjusel. Samuti ei oma seadus mingit mõju nendele vanematele, kes maksavad elatist nõuetekohaselt.

Eeltoodu alusel leian praegu, mil elatise mittemaksmise tõttu juhtimisõigust peatada lubav seadus ei ole veel jõustunud (jõustub 01.03.2016), et lahendus, mis ühelt poolt võib kaasa aidata lapsele igapäevaseks toimetulekuks vajaliku ülalpidamise saamisele, kuid samaaegselt halvendab vanema nt liikumisvabadust, ei ole Põhiseadusega vastuolus.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Helen Kranich 693 8446; Helen.Kranich@oiguskantsler.ee

¹ Õiguskantsleri 25.11.2014 kiri nr [18-2/141339/1404861](#) Justiitsministeeriumile.